

מדרש רבה - תשפ"ג

דברים - השבת וישראל

הרב יצחק שילת

מדרש רבה - דברים א, כא

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה רְאֵה הַחֲלֹתִי וְגו'" הִלְכָה אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁהִיָּה מֵהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ עֶרֶב שֶׁבֶת וְחֹשֶׁכָה לוֹ וְהָיוּ בִידֵיו מַעוֹת אוֹ דָבָר אַחֵר הַיֶּאֱכָר צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כַּךְ שֶׁנִּשְׁמַע חֲכָמִים מִי שֶׁהַחֲשִׁיךְ לוֹ [בַּדֶּרֶךְ] נוֹתֵן כִּיסוֹ לִנְכָרִי וְלִמָּה מוֹתֵר לוֹ שִׁיתֵן אוֹתוֹ לִנְכָרִי א"ר לוי כִּשְׁנִצְטוּוּ בְנֵי נֹחַ לֹא נִצְטוּוּ אֲלָא עַל ז' דְּבָרִים וְאִין הַשְּׁבֶת מֵהֵן לְפִיכָךְ הִתִּירוּ שִׁיתֵן אוֹתוֹ לִנְכָרִי.

וְאָמַר ר"י בַּר חֲנִינָא עוֹבֵד כּוֹכָבִים שֶׁשָּׁמַר אֶת הַשְּׁבֶת עַד שֶׁלֹּא קִבֵּל עָלָיו אֶת הַמִּילָה חִיִּיב מִיתָה לְמָה שֶׁלֹּא נִצְטוּוּ עָלֶיהָ וְמָה רָאִיתָ לּוֹמֵר עוֹבֵד כּוֹכָבִים שֶׁשָּׁמַר אֶת הַשְּׁבֶת חִיִּיב מִיתָה א"ר חִיָּיא בַּר אַבָּא א"ר יוֹחָנָן בְּנוֹהֵג שְׁבַע עוֹלָם מֶלֶךְ וּמִטְרוֹנָה יוֹשְׁבֵין וּמְסִיחִין זֶה עִם זֶה מִי שְׁבָא וּמְכַנִּיס עֲצָמוּ בִּינֵיהֶם אִינוּ חִיִּיב מִיתָה כַּךְ הַשְּׁבֶת הַזֶּה בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵין הַקְּב"ה שְׁנֵאמַר (שְׁמוֹת ל"א, י"ז): "בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" לְפִיכָךְ כָּל עוֹבֵד כּוֹכָבִים שְׁבָא וּמְכַנִּיס עֲצָמוּ בִּינֵיהֶם עַד שֶׁלֹּא קִבֵּל עָלָיו לִימּוֹל חִיִּיב מִיתָה.

רַבֵּנּוּ אָמְרֵי אָמַר מֹשֶׁה לְפָנָי הַקְּב"ה רַבִּש"ע לְפִי שֶׁלֹּא נִצְטוּוּ עוֹבֵד כּוֹכָבִים עַל הַשְּׁבֶת תֹּאמַר אִם הֵם עוֹשִׂים אוֹתָהּ אֲתָה נוֹשֵׂא לָהֶם פָּנִים א"ל הַקְּב"ה מִן הַדָּבָר הַזֶּה אֲתָה מִתִּירָא חִיָּיר אִפִּי' הֵם עוֹשִׂים כָּל מִצְוֹת שְׁבֶתוֹרָה אֲנִי מִפִּילָן בְּפָנֶיכֶם מִנִּין מִמָּה שֶׁקְרִינָן בְּעֵינֵינוּ "רָאֵה הַחֲלֹתִי תַת לְפָנֶיךָ":